

Házunk tájáról

Március 18-án ülésezett az MVGYOSZ elnöksége

Az MVGYOSZ elnöksége március 18-án tartotta soron következő ülését. A tanácskozáson jelen voltak: Szakály Melinda elnök, Dr. Tóka László alelnök, Dr. Nagy Sándor, Kuminka Györgyné, Barnóczki Gábor elnökségi tagok. Az elnökség öt fővel kezdte meg a tanácskozást.

Szakály Melinda köszöntötte a meghívott vendégeket: Kovács Lászlónét, a Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesületének elnökét és Szokó Zsoltot, a Látássérültek Regionális Közhasznú Egyesületének (LÁRKE) elnökét, valamint az MVGYOSZ megjelent dolgozóit.

Napirend volt a fentebb említett két egyesület állami támogatásának megvitatása, a 2012. adóévre vonatkozó SZJA 1%-ok, az adózók által az MVGYOSZ javára történt felajánlásából származó pénz felhasználási módjának meghatározása és döntés született a Braille-kotta nyomtatásáról, illetve egyéb kérdésekben is tanácskoztak.

Az elnökség először meghallgatta a

két egyesületet az állami támogatás elszámolására vonatkozó határidő túllépésének okairól. Ezek után úgy döntöttek, hogy egyik egyesületet sem zárják ki az állami támogatásból a következő feltételekkel:

A Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesülete részére az MVGYOSZ átutalja az első félévi állami támogatást azzal a feltétellel, hogy számukra kötelező számviteli konzultációs napokat ír elő, az elszámolások időben történő és korrekt teljesítése érdekében. A konzultációs napok időpontjait Kutor Sándorné, az MVGYOSZ gazdasági vezetője határozza meg és ezekről az egyesületet előzetesen, hivatalosan tájékoztatja.

A második féléves támogatást csak akkor kapja meg a Tolna Megyei Egyesület, ha az első félévről határidőre, hibátlanul és teljesen elszámol. Abban az esetben, ha ez nem történik meg, úgy a második féléves támogatásból kizárásra kerül.

Amennyiben az országos elnökség

63/2012-es határozata alapján megállapított kötbért, valamint a felhalmozott számlatartozást 8 napon belül nem egyenlíti ki az egyesület, úgy az első féléves támogatásból ez az összeg levonásra kerül. A tagegyesületnek a támogatási szerződésben megállapított első féléves támogatással kell elszámolnia, annak ellenére, hogy a támogatás a kötbérrel és a hátralékos számlák összegével csökkentve kerül kiutalásra.

A LÁRKE esetében az elnökség úgy határozott, hogy a féléves támogatási összeg kiutalásra kerül számukra, azonban meg kell fizetnie a kötbért az MVGYOSZ-nek addig az időpontig, amíg a 2013. évi elszámolás az MVGYOSZ részére feladásra került. Amennyiben az első féléves elszámolás határidőre, hiánytalanul, hibátlanul nem történik meg, úgy a második féléves összeget az MVGYOSZ nem utalja ki számukra, és az egyesület a támogatásból kizárásra kerül.

Nem szavazták meg Kutor Sándorné határozati javaslatát, miszerint ez évben a tagegyesületek idén a 2012. évben felajánlott 1 %-ból 20-80 % arányban részesüljenek. A gazdasági vezető azzal indokolta felvetését, hogy az épületben állagmegóvó intézkedésekre van szükség, mivel a jelenlegi állapotok gyakor-

latilag a házban tartózkodók testi épségét veszélyeztethetik. Többek között szükséges a tavalyi évben levert homlokzat bevakolása, az aulában a mennyezet helyreállítása, valamint a csillár textilszigetelésének kicserélése, illetve a padlás lomtalanítása, kitakarítása az elhullott galamboktól, valamint ürülék eltávolítása. A felújításokat mindeképpen el kell kezdeni az épületben. Ettől függetlenül az elnökség úgy döntött, hogy a tagegyesületek és az MVGYOSZ között a támogatási arány az eddigi 30-70 % marad. A leosztásnál a 2012. évi tagdíjat befizetők létszámát veszik figyelembe. Az előzőekhez képest nem változott a SZJA felhasználási módja sem, így az egyesületek felhasználhatják az összeget az alábbi támogatásokra:

- segédeszköz-vásárlás támogatása tagok részére: fehérbotok, nagyítók, beszélő eszközök, tapintható eszközök (pl. Braille-karóra, Braille-tábla, Braille-térkép), játékok, szemüveglenyce, Braille-írógép, számítógépek és hardverek, szkanner, diktafon, CD lejátszó, MP3 lejátszó, telefonhoz és számítógéphez képernyő felolvasó szoftver, iPhone és más, beszéd program futtatására alkalmas mobiltelefonok, mobil segítőtárs program által támoga-

tott készülékek vásárlásához történő hozzájárulás,

- segédeszköz vásárlás az egyesület saját részére (kölcsonzés, bemutató),

- vakvezetőkutya örökös használatbavételi díjának támogatása,

- tanulmányi támogatás tagoknak (tanulói jogviszony igazolása mellett nyújtott pénzbeli hozzájárulás),

valamint a törvény által meghatározott mértékig (maximum 50 %) működésre.

Megszűnt a Braille-kotta ingyenes nyomtatása, mivel jelenleg Németh Tamásné Berta Edina nem munkaviszonyban, hanem megbízási szerződéses jogviszonyban foglalkozik a Braille-kottakészítéssel. A tanácskozáson azt a döntést hozták, hogy a kottákat 15 Ft + Áfa/oldal (tagi áron) térítési díjért nyomtatják ki a megrendelőknek. Dr. Nagy Sándor hangsúlyozta, hogy ez a szolgáltatás is a Braille-kultúra megőrzését hivatott szolgálni. Szakály Melinda véleménye szerint a közel 20 Ft-os oldalankénti ár is rendkívül olcsó, az MGVYOSZ-nek az előállítás még így is ráfizetéses. A kalkulációnál figyelembe vették azt is, hogy a látássérültek számára a Braille-anyagok otthoni előállításánál az MGVYOSZ ár legyen lényegesen olcsóbb.

2009 óta a megyei tagegyesületek az MGVYOSZ részére a taglétszámok után 30 Ft/fő tagdíjat fizettek be. Kutor Sándorné javasolta, hogy a 2014. évtől a tagdíj összegét 50 Ft/főre emeljék. Az elnökség elfogadta a javaslatot, amelyben a küldöttgyűlés is jóváhagyja ezt. Mivel az MGVYOSZ-nek megközelítőleg mintegy 12.000 tagja van, a központnak ez hozzávetőleg 240.000 forint plusz bevételt jelent.

Szakály Melinda arról tájékoztatta az elnökséget, hogy az MGVYOSZ elküldte szándéknyilatkozatát és az együttműködéshez szükséges információkat az MGVYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Iskolája (VKI) és a Szerbiai Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége között létrejövő megállapodáshoz. A Szerb Szövetségtől eddig még nem érkezett válasz.

A nyelvoktatásról a közeljövőben tanácskoznak a meghívott szakemberek az MGVYOSZ-ben, így folytatódik az oktatási kerekasztal beszélgetés. A témáról bővebb beszámolót a Vakok Világában olvashat majd.

A következő elnökségi ülés terv szerint április 29-én lesz.

Kovács Judit

Helyesbítés

A következő helyesbítést levélben kérte a szerkesztőségtől a Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesülete.

Pontosítás a 2013. évi Költségvetési elszámolással kapcsolatban - VGYTME

Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesülete a 2013. évi Állami Költségvetési elszámolást határidőre 2014. február 7-én személyesen, hiánytalanul átadta az MVGYOSZ részére. Elszámolással kapcsolatban semmilyen írásbeli tájékoztatást nem kaptunk. Sem arról, hogy rendben sem arról, hogy hibás. Elszámolási anyagunk egy részét képező 8db számla nem megfelelően lett záradékolva, a számlára nem lett rávezetve a könyvelés dátuma, könyvelő aláírása és kontírszám. A számla kifizetését igazoló Kiadási pénztárbizonylatokon bár szerepeltek a kért adatok.

A Pénzügyi Vezető szóbeli kérésére a számlákat a Könyvelőnkkel javítottuk. A fentiek miatt 50.000,-Ft Kötbért fizettünk az MVGYOSZ felé.

Megyei Elnökségünk az Egyesülettel szemben folytatott eljárással nem ért egyet.

Bízunk abban, hogy a jövőben a vakügyet szolgáló együttműködés zavartalan lesz az MVGYOSZ és a Tolna Megyei Egyesület között.

Sorstársi üdvözlettel:

VGYTME Elnöksége

*

Jónás Beáta, az MVGYOSZ munkatársa azt a tájékoztatást adta kérdésemre, hogy az egyesülettel négy alkalommal levélben, ezen kívül pedig telefonon és személyes találkozásokon nyújtott segítséget az egyesületnek. Véleménye szerint közük működött a kommunikáció.

*

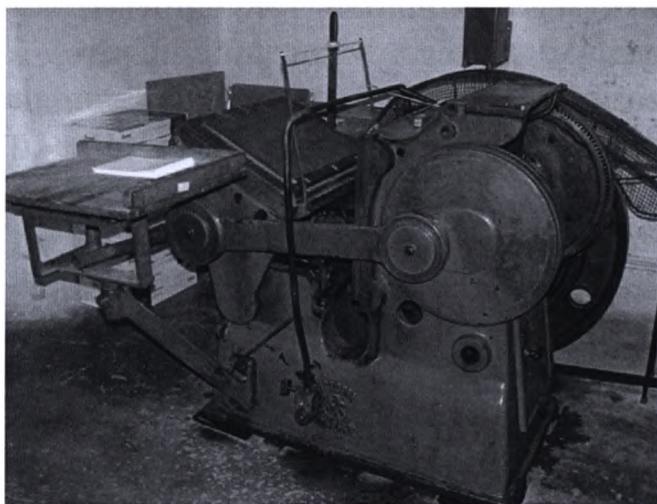
Kutor Sándorné, az MVGYOSZ gazdasági vezetője szintén ismertette álláspontját az alábbiak szerint:

A 2013. évi állami támogatás elszámolásának határideje az egyesületeknek 2014. február 7.-e péntek volt. Erre a határidőre az elszámolást az Egyesület behozta. Való igaz, hogy szombat és vasárnap semmiféle írásbeli tájékoztatást nem kaptak az elszámolással kapcsolatban. 2014. február 10.-én hétfőn az Egyesület elnöke és irodavezetője Budapestre jött az elmaradt monitoring látogatás miatt. Akkor közöltem Velük, hogy a számlákat nem záradékolták, annak ellenére, hogy

2013.10.30.-án Jónás Beáta erre a tényre külön felhívta figyelmüket. A záradékolt számlákat 2014. február 26.-án felhozták. Tehát a hiba nélküli elszámolás nem érkezett meg határidőre. Az Országos Elnökség 63/2012. (VII.10.) határozata alapján, ha a hibátlan elszámolás nem érkezik be határidőre, akkor kötbért kell fizetni. Amennyiben a határidő előtt 5 nappal beérkezik az elszámolás, akkor szankció nélküli javításra van lehetőség. Ezzel az Egyesület nem élt.

*Kutor Sándorné
gazdasági vezető*

A Braille-nyomtatás múltja és jelene

Tégelysajtó

Mi, a pontírás szerelmesei nap mint nap kezünkbe veszünk egy-egy újságot vagy könyvet, feljegyzünk egy-egy számkra fontos adatot a Braille segítségével. Írunk, olvasunk, őrizzük a Braille-kultúrát, ki-ki a maga módján. A jelenben legszívesebben Braille-kijelzővel használnánk számítógépünket és olvasnánk az interneten rendelkezésünkre álló információhalmazt, vagy a könyveket, kiadványokat és folyóiratokat. Az eszközök adottak, de megfizet-

ni ezeket sajnos csak nagyon kevesen tudjuk. Így marad a jól bevált módszer: a papírra nyomtatott Braille.

Drippey Bélával, az MGYOSZ Braille-nyomdájának vezetőjével beszélgettem a pontírású anyagok előállításáról, a kezdeti nehézségekről, arról, hogy miként zajlott ez abban az időben, amikor még kizárólag kézzel dolgoztak emberek azért, hogy a Braille-könyvtárat könyvekkel, a vak embereket pedig újsággal lássák el, ami akkoriban, a rádió mellett talán az egyetlen tájékoztató formát jelentette. Tulajdonképpen azt segítette elő, hogy a látássérültek ne analfabétaként éljenek, hiszen a művelődéshez való jog mindenkié.

Magyarországon Braille-nyomtatással először a VGYOE foglalkozott, amiről az 1939-ben megjelent Vakok Világa című folyóirat pontírású példányai tanúskodnak. A Szövetséggel 1940 óta álltak kapcsolatban.

A nyomtatási folyamat rendkívül

időigényes, fizikailag megterhelő folyamat volt, ami a munkavégzés során valóban teljes embert kívánt, mivel mindent kézi erővel végeztek; a lemezírásnál keresztül a késztermék összetűzéséig. Drippey Béla beavatott a részletekbe, akiről elmondható, hogy él-hal a Braille-nyomtatásért, amire írásom végén biztosan fény derült. Ő 2005 óta az MVGYOSZ nyomdájában, Galambos Józseffel együtt végzi a nyomtatási feladatokat. Szívesen mesélt nekem munkájáról, sok érdekességet tudtam meg tőle.

Elmondta, hogy a nyomda 8-10 ember részére, közöttük két korrektor, négy lemezíró, két nyomdász részére biztosított összehangolt munkát. A viszonylag nagy létszámot a munka jellege, a tevékenységek folyamata indokolta, eleinte ugyanis mindent fizikai erővel, emberi kézzel végeztek el.

Az úgynevezett tégelysajtós nyomtatással lehetővé vált a kézzel másolt, Braille-táblával vagy írógéppel, diktálás után átírt könyvek helyett a kétoldalas, sűrűsoros anyagok elkészítése, ami korszerű megoldást jelentett.

A leszállított lemezcsíkokat méretre vágva szállították a nyomdába, amit félbehajtottak és a két réteg közé a nyomtatás folyamán az üres papír került. A lemezíróval a szöveget diktálás során eleinte vas, majd később alumíniumlemezekre írták. A lemezíró pedálokkal működött, leginkább egy pontírógéphez volt hasonlítható. A lemezekre kétoldalasan került föl a tartalom. Rendkívüli megterhelést jelentett a pontok lemezre történő vitele. Az eset-

leges hibák javítása (kikalapálása) kéziszerszámmal történt, egyenként. Emellett figyelni kellett a szövegek formai megszerkesztésére is, például a bekezdések, a sorközök megtartására, az oldalszámok elhelyezésére. Tulajdonképpen a diktálással párhuzamosan történt a szerkesztési feladatok elvégzése. A lemezeket mindig korrektorok ellenőrizték. Ezt követte a nyomtatás folyamata, amely az úgynevezett tégelysajtóval történt. Balesetveszélyes művelet volt dolgozni huzamosan, órákon át a gép mellett, mégis ezt a tevékenységet általában vak emberek végezték. A tégelysajtó működésére, a nyomtatási művelet követésére annak hangjából lehetett következtetni. Az emberek - mai szóhasználattal - szalagmunkát végeztek, felvéve egy ritmust. A gép lengő pofái megnyitották a félbehajtott Braille-lemezeket, ahová beejtették az üres papírt. Egy kar meghúzásával a tégelysajtó pofája összezsáppolt, majd a megfelelő pillanatban a kinyomtatott lapot ki kellett emelni onnan, és újat tenni a helyébe. Minden egyes oldalt annyiszor nyomtattak, ahány példány készült adott anyagból. A Szövetség rendszeres folyóirata, a Vakok Világa 1960-ban 800 példányban került nyomtatásra. A kész papír-íveket külön rakták. A könyv vagy újság összeállítása a nyomtatás után zajlott.

A lemezeket a munka végeztével nem semmisítették meg azonnal, hiszen ezek segítségével további példányokat készíthettek. Egy-egy lemezzel körülbelül 200-300 ív kinyomtatása zajlott. Figyel-

met kellett szentelni azok karbantartására is, főként a vaslemezek esetében. Mivel azok könnyen rozsdásodtak, csak úgy tudták megmenteni őket, ha erős drótkéfével lesikálták róla az úgynevezett rozsdakezdeményeket, ellenkező esetben ki kellett dobni azokat, mert a pontok leperegtek. A későbbi alumíniumlemezek kezelhetőbbek voltak. Jobban ellenálltak az időnek, de - beszélgetőtársam véleménye szerint - a pontjai azonban nagyobb tétel nyomtatására ugyancsak nem feleltek meg, nyomtatni azokkal sem lehetett sokkal többet.

A technika természetesen a Braille-nyomtatásra is hatott. A tégelysajtós nyomtatást a számítógépes vezérlés váltotta fel. Ennek következtében a munkaállomány lecsökkent, már nem volt szükség a szorgos kezekre. A fájlokat számítógépen szerkesztették, majd egy parancs kiadásával azokat kisteljesítményű, asztali gépeken nyomtatták. Ezzel párhuzamosan a tégelysajtós nyomtatást szintén használták a zökkenőmentes és folyamatos munka érdekében.

A kezdetben nehézkesnek bizonyuló, azonban korszerű technika sok gondot okozott. A legnagyobb problémát az asztali gépek rövid élettartama jelentette, amelyek nem bírták az állandó terhelést, a nagyüzemi nyomtatást. Erre megoldást a minisztériumtól 2005-ben használatba kapott nagy teljesítményű nyomtató kínált. A szükséges változtatásokat követően még ma is ez a gép nyomtatja a folyóiratokat, újságokat, könyveket, egyéni megrendeléseket stb.

A változtatásokat, szükséges műszaki fejlesztéseket Drippey Béla eszközölte rajta, aki kihívásnak tekinti a feladatot a mai napig. Elmondta, hogy fontosnak tartja a folyamatos fejlesztéseket, és azokon állandóan dolgozik. Első lépésként azért, hogy a gépet biztonsággal lehessen használni, olyan megoldásokkal kellett ellátni, hogy azal egy vak ember is balesetmentesen, egyszerűen boldogulni tudjon. 2005 óta a nyomtatóval évente körülbelül 600.000 oldalt készítenek el. A nyomtatás kizárólag tekercselt papírra lehetséges.

A nyomtatásban Galambos József feladata többek között, hogy a rendezett és nyomtatandó fájlt a nyomtatóra küldi, a dokumentumokat leszedi, közben folyamatosan ellenőrzi azokat, összeállítja a folyóiratokat: hajtogat, tűzi a kész füzeteket és ragasztja őket, egy szóval előkészíti a küldeményeket a postai feladáshoz. Könyvnyomtatásnál folyamatosan ellenőrzi a köteteket, az oldalszámokat, hogy a szerkesztés, az egységesség és a minőség megmaradjon. Így azonnal kiküszöbölhetőek a váratlan hibák.

A nyomtatást előkészítő csoport a Braille-nyomdával együtt, 2014-től egyetlen irányítás alatt, Drippey Béla vezetésével működik, egy szervezett átalakítással. Drippey Béla szakmai múltja a korábbi időkét idézi, amikor a Medicor Művek fejlesztési osztályán dolgozott hosszú éveken keresztül, ahol a formatervezés is hangsúlyt kapott. A nyomdavezető szervezésével egységes munka jellemzi az előkészítés és a

nyomtatás mechanizmusát. Mindenki előtt átláthatóvá váltak az egymásba fonódó, egymást követendő feladatok a jelölt határidők teljesítésével. Ez minden munkatárs felé hasznos és nélkülözhetetlen lépés volt. A nyomdavezető fontosnak tartotta ezt az áttekinthetőséget ebben az összetett munkában, melyben a dolgozók a felelősség helyett szokatlan módon nagyobb bizalmat kaptak saját feladatuk végzésében, önállóságuk biztosításában. Ezzel a szervezéssel, egymásra hangoltsággal egymás tájékoztatása nélkülözhetetlen, és szükségszerű lépés volt.

Az előkészítő csoport tagjai - Geigerné Sinkó Zsuzsanna és Kercza Tamás - az úgynevezett síkírású, elektronikusan szövegszerkesztővel megszerkesztett szöveget alkalmassá teszik arra, hogy abból szép kivitelű, az eredeti szöveggel megfelelő és megegyező formátumú, egységes Braille-anyag kerüljön le a nyomtatóról. Ehhez a megfelelő kódokkal, karakterekkel kell ellátni a szöveget annak érdekében, hogy azt egy program segítségével átkonvertálják, azaz nyomdakésszé alakítsák.

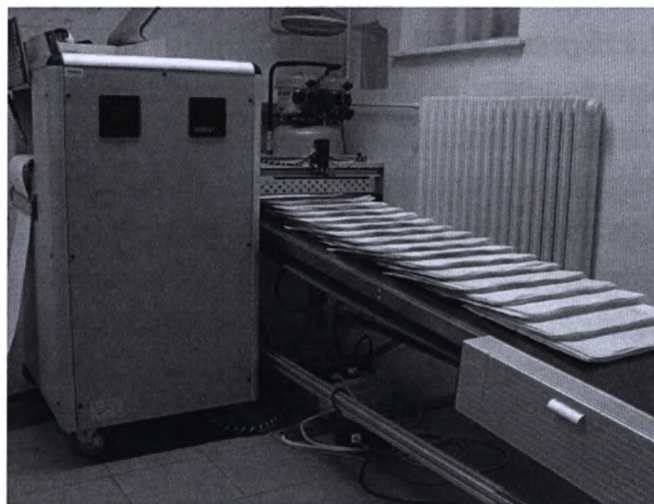
A Braille-ben kinyomtatott szövegeket minden esetben korrektorok ellenőrzik, akik a próbanyomatban lévő hibákról listát készítenek. Ha megtörténtek a szükséges javítások, csak azt követően kezdődik a nyomtatás. Jelenleg Árvay Mária és Menyhárt Andrea töltik be a munkakört.

Az előkészítő csoport korábbi vezetője, Péter Zsigmond, külsős munkatársa a Braille-nyomdának.

Az új vezetés irányításával hét em-

ber dolgozik a Braille-nyomdában.

A jövő tervei a Braille-nyomdában

Ipari Braille-nyomtató

Megoldást keresnek arra, hogy a Braille-kijelzőt zökkenőmentesen lehessen használni a korrektúrázás során, amivel csökkenthető az elhasznált papír mennyisége.

Fejlesztés alatt van a Duxbury cég Braille-fordító programja annak érdekében, hogy a már Windows alapú konvertáló programmal magyar szövegeket készíthessenek, felhasználva a magyar ABC ékezetes betűit.

A folyamatos technikai és műszaki fejlesztés során a nyomtatás megbízhatósága és a kapacitás biztosítása továbbra is alapvető szempont.

Az olvasó láthatja, hogy egy-egy könyv, folyóirat stb. elkészítése hosszú, összetett folyamat eredménye, mely összehangoltságot kíván.

Kovács Judit